TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. sausio 14 d.*

Byloje C-233/08

dėl *Nejvyšší správní soud* (Čekijos Respublika) 2008 m. gegužės 5 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. gegužės 30 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Milan Kyrian

prieš

Celní úřad Tábor,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, einantis pirmosios kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič (pranešėjas) ir J.-J. Kasel,

* Proceso kalba: čekų.

generalinis advokatas J. Mazák,
posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. gegužės 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir C. Blaschke,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos I. Chalkias bei E. Leftheriotou ir V. Karra,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Dowgielewicz,

— Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos M. Afonso ir L. Jelínek,

susipažinęs su 2009 m. rugsėjo 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis (OL L 73, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 1 t., p. 44), iš dalies pakeistos 2001 m. birželio 15 d. Tarybos direktyva 2001/44/EB (OL L 175, p. 17; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 12 t., p. 27, toliau – Direktyva 76/308), 12 straipsnio 3 dalies aiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant ginčą tarp M. Kyrian ir *Celní úřad Tábor* (Taboro muitinė, Čekijos Respublika) dėl to, ar *Hauptzollamt Regensburg* (Rėgensburgo vyriausioji muitinė, Vokietija) išduotas dokumentas, leidžiantis patenkinti pretenziją, yra vykdytinas.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Direktyvos 76/308 tikslas yra pašalinti bendrosios rinkos sukūrimo ir funkcionavimo kliūtis, atsirandančias dėl to, kad vienoje valstybėje priimtos nuostatos dėl pretenzijų, pavyzdžiui, muitų tenkinimo, yra taikytinos tik tos valstybės teritorijoje.

4 Pagal Direktyvos 76/308 šeštą konstatuojamąją dalį institucija, į kurią kreipiamasi, privalo suteikti paramą įvairiomis formomis, atsižvelgdama į įstatymus ir kitus teisės aktus, taikomus tokiems klausimams spręsti toje valstybėje narėje, kurioje yra ši institucija, o šios direktyvos septintoje konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad būtina nustatyti sąlygas, pagal kurias institucija pareiškėja gali pateikti prašymą dėl paramos, ir apibrėžti konkrečias ribojančias aplinkybes, kurioms esant institucija, į kurią kreipiamasi, gali atsisakyti suteikti paramą.

5 Direktyvos 76/308 dešimtoje konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad egzistuoja galimybė, jog pretenzijų patenkinimo procedūros, vykstančios valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, metu suinteresuotasis asmuo gali užginčyti šią pretenziją arba dokumentą, leidžiantį jos vykdymą ir priimtą toje valstybėje narėje, kurioje yra institucija pareiškėja, ir kad tokiais atvejais turi būti numatyta, kad tas asmuo, su kuriuo susijusi pretenzija, privalo ją užginčyti pateikdamas ieškinį valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentingai institucijai, ir kad tokiu atveju institucija, į kurią kreipiamasi, privalo sustabdyti visas jos pradėtas vykdymo procedūras iki to laiko, kol minėtoji kompetentinga institucija priims atitinkamą sprendimą.

6 Direktyvos 76/308 4 straipsnio 3 dalyje numatoma:

„Institucija, į kurią kreipiamasi, neprivalo teikti tokios informacijos:

a) kurios ji negalėtų gauti, panašioms pretenzijoms, kylančioms valstybėje narėje, kurioje yra ši institucija, patenkinti;

b) kuri atskleistų kokias nors komercines, gamybines arba profesines paslaptis;

c) kurios atskleidimas galėtų pakenkti valstybės saugumui arba pažeistų valstybės viešąją tvarką.“

7 Pagal šios direktyvos 5 straipsnio 1 dalį institucijai pareiškėjai paprašius pagal valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, galiojančius įstatymus dėl pranešimų apie panašius dokumentus arba sprendimus, institucija, į kurią kreipiamasi, privalo pranešti adresatui apie visus dokumentus ir sprendimus, įskaitant teisminio pobūdžio, priimtus valstybėje narėje, kurioje yra įsikūrusi institucija pareiškėja, dėl tokios pretenzijos ir (arba) jos patenkinimo.

8 Šios direktyvos 5 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad prašant informacijos, reikia nurodyti adresato pavadinimą ir adresą, dokumento arba sprendimo, apie kuriuos norima sužinoti, pobūdį ir dalyką ir, jei reikalinga, skolininko pavardę ar pavadinimą ir adresą, pretenziją, su kuria susijęs tas dokumentas arba sprendimas, bei visą kitą naudingą informaciją.

9 Direktyvos 76/308 6 straipsnyje numatyta:

„1 Institucijai pareiškėjai paprašius, ta institucija, į kurią kreipiamasi, pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, taikomus panašioms pretenzijoms, kylančioms valstybėje narėje, kurioje yra pastaroji institucija, patenkinti, privalo patenkinti tas pretenzijas, kurios yra dokumento, leidžiančio vykdymą, objektas.

2. Šiuo tikslu bet kuri pretenzija, dėl kurios buvo pateiktas prašymas ją patenkinti, bus traktuojama kaip valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, pretenzija, išskyrus tuos atvejus, kuriems taikomas 12 straipsnis.“

10 Direktyvos 7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Prie prašymo patenkinti pretenziją, kurią institucija pareiškėja adresuoja institucijai, į kurią kreipiamasi, būtina pridėti oficialų dokumentą, leidžiantį jos vykdymą, išduotą valstybėje narėje, kurioje yra institucija pareiškėja, arba to dokumento patvirtintą kopiją; be to, kur priklauso, prie prašymo būtina pridėti kitų dokumentų, būtinų pretenzijoms patenkinti, originalus arba patvirtintas kopijas.

2. Institucija pareiškėja gali prašyti, kad būtų patenkinta pretenzija, šiais atvejais:

a) pretenzija ir (arba) dokumentas, leidžiantis jos vykdymą, nėra užginčyti toje valstybėje narėje, kurioje yra ši institucija, išskyrus tais atvejais, kai yra taikoma 12 straipsnio 2 dalies antra pastraipa;

b) remdamasi 1 dalyje paminėtu dokumentu, ji tinkamai pasinaudojo valstybės narės, kurioje yra ši institucija, pretenzijų patenkinimo procedūromis, tačiau šios priemonės nepadės pilnai atgauti reikalaujamų sumų.

3. Prašyme patenkinti pretenziją nurodoma:

a) atitinkamo asmens pavardė ar pavadinimas, adresas ir kita svarbi informacija, susijusi su jo identifikavimu ir (arba) jo turtą valdančia trečiąja šalimi;

<…>“

11 Direktyvos 8 straipsnyje numatyta:

„1. Dokumentas, leidžiantis pretenzijos vykdymą, yra tiesiogiai pripažįstamas ir automatiškai laikomas valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, pretenzijos vykdymą leidžiančiu dokumentu.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, tam tikrais atvejais pagal valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, galiojančias nuostatas dokumentas, leidžiantis pretenzijos vykdymą, gali būti priimtas, pripažintas, papildytas arba pakeistas dokumentu, leidžiančiu vykdymą tos valstybės narės teritorijoje.

Išskyrus tuos atvejus, kai taikoma trečia pastraipa, valstybės narės per tris mėnesius nuo prašymo patenkinti pretenziją gavimo dienos stengiasi priimti, pripažinti, papildyti arba pakeisti minėtą dokumentą. Jeigu dokumentas, leidžiantis vykdymą, yra tinkamai parengtas, negalima atsisakyti atlikti šiuos veiksmus. Institucija, į kurią kreipiamasi, informuoja instituciją pareiškėją apie priežastis, dėl kurių nesilaikoma trijų mėnesių termino.

Jeigu dėl kurio nors iš šių formalumų kiltų ginčas dėl pretenzijos ir (arba) institucijos pareiškėjos išduoto dokumento, leidžiančio jos vykdymą, taikomas 12 straipsnis.“

12 Direktyvos 76/308 12 straipsnio 1–3 dalyse numatyta:

„1. Jeigu pretenzijos patenkinimo procedūros metu suinteresuota šalis užginčija pretenziją ir (arba) jos vykdymą leidžiantį dokumentą, priimtą valstybėje narėje, kurioje yra institucija pareiškėja, ta suinteresuota šalis pateikia ieškinį valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentingai institucijai pagal šioje valstybėje narėje galiojančius įstatymus. Institucija pareiškėja privalo apie ieškinį pranešti institucijai, į kurią kreipiamasi. Suinteresuota šalis taip pat gali apie ieškinį pranešti institucijai, į kurią kreipiamasi.

2. Kai tik institucija, į kurią kreipiamasi, gauna iš institucijos pareiškėjos arba suinteresuotos šalies 1 dalyje nurodytą pranešimą, ji privalo sustabdyti vykdymo procedūrą iki tol, kol šiuo klausimu kompetentinga institucija priims sprendimą, išskyrus tuos atvejus, kai pagal 2 pastraipą institucija pareiškėja reikalauja kitaip. <…>

Nepaisydama 2 dalies pirmos pastraipos, institucija pareiškėja, laikydamasi valstybėje narėje, kurioje ji yra įsikūrusi, galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų, gali prašyti institucijos, į kurią kreipiamasi, patenkinti užginčytą pretenziją, jei tai leidžia valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, atitinkami įstatymai ir kiti teisės aktai. Jei užginčijimo rezultatas vėliau yra palankus skolininkui, institucija pareiškėja privalo apmokėti visas išreikalautas sumas bei sumokėti reikiamas kompensacijas pagal valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, galiojančius įstatymus.

3. Jeigu užginčijamos vykdymo priemonės, kurių imamasi valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, ieškinys pateikiamas tos valstybės narės kompetentingai institucijai pagal tos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus.“

13 Direktyvos 17 straipsnyje nustatyta:

„Prie prašymo dėl paramos ir dokumento, leidžiančio pretenzijos vykdymą, ir kitų atitinkamų dokumentų reikia pridėti jų vertimus į valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, oficialią kalbą arba į vieną iš jos oficialių kalbų, nepažeidžiant pastarosios institucijos teisės atmesti vertimą [atsisakyti vertimo].“

14 Pagal direktyvos 23 straipsnį jos nuostatos netrukdo „nei dabar, nei ateityje teikti didesnės savitarpio paramos, numatytos bet kokiuose susitarimuose arba priemonėse tarp konkrečių valstybių narių, įskaitant susitarimus dėl pranešimų apie teisinius ir neteisinius aktus.“

Nacionalinės teisės aktai

15 Pagal Įstatymo Nr. 191/2004 dėl tarptautinės paramos patenkinant tam tikras finansines pretenzijas (*Zákon č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek*) 2 straipsnio 7 dalį teikiant tarptautinę pagalbą vadovaujamasi Mokesčių administravimo įstatymu Nr. 337/1992 (*Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků*), jei Įstatymas Nr. 191/2004 nenumato kitaip.

16 Įstatymo Nr. 191/2004 5 straipsnyje „Pretenzijų tenkinimas“ numatoma:

„1. <…> Kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymu ministerija užtikrina pretenzijų tenkinimą; <…> Prašymas dėl pretenzijos tenkinimo turi būti pagrįstas vykdomojo dokumento, kuris gali būti vykdomas kompetentingos institucijos valstybėje, originalu arba patvirtinta kopija.

2. Ministerija pradeda pretenzijos tenkinimo procedūrą, jei prašyme dėl pretenzijos tenkinimo nurodyta:

a) fizinio asmens vardas, pavardė ir gyvenamoji vieta arba skolininko juridinio asmens, arba prireikus asmens, kuris turi grąžinti skolą pagal kompetentingos institucijos valstybės teisę, pavadinimas ir buveinė, <…> bei kita informacija, reikalinga identifikuoti skolininką arba kitą jo turtą valdantį asmenį;

b) skolos pobūdis ir pagrindinė suma su palūkanomis, periodinėmis baudomis, baudomis ir išlaidomis, išreikštomis abiejų valstybių valiuta, nurodant vykdomąjį dokumentą;

c) informacija, susijusi su vykdomojo dokumento galutiniu pobūdžiu (*res judicata*) ir pretenzijos tenkinimo senaties ar teisės praradimo terminais;

<…>

f) kitos valstybės kompetentingos institucijos pareiškimas pagal <…> 6 straipsnio 2 dalį <…>

3. <…> Jei prašyme nėra 2 dalyje nurodytos informacijos, ministerija pradeda pretenzijos tenkinimo procedūrą, jeigu jos prašymu pateikiama papildoma informacija.“

17 Pagal Įstatymo Nr. 191/2004 6 straipsnio 1 dalį dokumentas, kuris leidžia patenkinti pretenziją kompetentingos institucijos valstybėje, nuo galutinio prašymo patenkinti pretenziją gavimo dienos automatiškai yra laikomas dokumentu, leidžiančiu patenkinti pretenziją Čekijos Respublikoje. Pagal šio straipsnio 2 dalį remdamasi prašymu dėl pretenzijos tenkinimo ministerija gali pradėti pretenzijos tenkinimo procedūrą, tik jei kitos valstybės kompetentinga institucija patvirtina, kad pretenziją patenkinti leidžiantis dokumentas yra neginčijamas kompetentingos institucijos valstybėje, išskyrus atvejus, numatytus šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje, ir kad vykdymo procedūra buvo pradėta kompetentingos institucijos valstybėje, tačiau nebuvo sumokėta visa skolos suma.

18 Įstatymo Nr. 191/2004 13 straipsnio 1 dalyje numatoma:

„Pasikeitimas informacija tarp ministerijos ir kitos valstybės kompetentingos institucijos vyksta valstybės, kurioje yra institucija, gavusi paramos dėl pretenzijos tenkinimo prašymą, oficialiąja kalba. Jei ministerija ir kitos valstybės kompetentinga institucija susitaria kitaip, valstybės, kuriai skirtas paramos dėl pretenzijos tenkinimo prašymas, oficialioji kalba yra nenaudojama.“

19 Įstatymo Nr. 337/1992 32 straipsnio 1 dalyje numatoma:

„Nustatyti pareigas ir pripažinti teises mokestinėje procedūroje galima tik sprendimu. Tokie sprendimai asmenų, kuriems jie skirti, atžvilgiu teisiškai galioja, tik jeigu jie yra tinkamai įteikti arba jeigu apie juos pranešta, nebent šis arba specialus įstatymas numatytų kitaip.“

20 Įstatymo Nr. 337/1992 73 straipsnyje aprašoma mokestinių nepriemokų išieškojimo procedūra. Pagal šio straipsnio 7 dalį išieškant mokesčius *mutatis mutandis* taikomos Civilinio proceso kodekso nuostatos.

21 Pagal Įstatymo Nr. 99/1963, nustatančio civilinio proceso kodeksą (*Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*), su pakeitimais 261a straipsnio 1 dalį leisti vykdyti sprendimą galima tik tada, jei sprendime yra nurodytas kreditorius ir skolininkas, apibrėžtos prievolių, kurias sprendime nurodoma įvykdyti, apimtis ir turinys bei nurodytas prievolių įvykdymo terminas.

22 Kaip pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagal nusistovėjusią Čekijos aukščiausiųjų teismų praktiką skolininko tikslus nurodymas neturi klaidinti arba vykdomasis dokumentas bent jau turi leisti aiškiai suprasti, kas privalo atlikti prievolę (1999 m. vasario 25 d. Čekijos Respublikos *Nejvyšší soud* nutartis Nr. 21 Cdo 2101/98, paskelbta *Soudní judikatura* 6/1999, p. 233). Remiantis 1981 m. vasario 18 d. Čekijos socialistinės respublikos *Nejvyšší správní soud* nutartimi Nr. Cpj 159/79 (*Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, 1981, p. 499), sprendimas, kuriame nėra tiksliai įvardytas skolininkas, nėra vykdytinas ir negali būti pretenzijos vykdymo pagrindas. Be to, iš 2005 m. spalio 26 d. *Nejvyšší správní soud* išplėstinės kolegijos nutarties Nr. 2 Afs 81/2004-54 matyti, kad vykdymo veiksmai, atlikti remiantis vykdomuoju dokumentu, kuriame yra nepakankamai įvardytas asmuo, kuriam jis skirtas, turi būti panaikinti.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

23 1999 m. liepos 2 d. *Hauptzollamt Weiden* (Veideno vyriausioji muitinė, Vokietija) išsiuntė „Milan Kyrian, Studniční 836, 39811 Protivín, Čekija“ pranešimą apie mokesčio dydį, kuriuo jam nurodė sumokėti 218 520 DM dydžio akcizą. *Hauptzollamt Weiden* išduotas vykdomasis dokumentas buvo įteiktas 1999 m. rugpjūčio 6 d. per *Ministerstvo financí - Generální ředitelství cel* (Finansų ministerija? Generalinė muitų direkcija, toliau – institucija, į kurią kreipiamasi pagrindinėje byloje).

24 2004 m. rugsėjo 28 d. institucija pareiškėja *Hauptzollamt Regensburg* priėmė mokėjimo nurodymą ir 2004 m. spalio 7 d., taikydama Direktyvos 76/308 6 straipsnį, paprašė institucijos, į kurią kreipiamasi pagrindinėje byloje, išieškoti akcizą pagal *Hauptzollamt Weiden* išduotą vykdomąjį dokumentą. Prašyme patenkinti pretenziją kaip skolininkas įvardytas pareiškėjas pagrindinėje byloje, paminint jo vardą, pavardę, adresą ir gimimo datą, ir nurodytas 3 258 625,30 CZK dydžio akcizas kartu su bauda.

25 2004 m. gruodžio mėnesį institucija, į kurią kreipiamasi pagrindinėje byloje, pretenziją dėl mokestinės nepriemokos perdavė *Celní úřad Tábor*. 2004 m. gruodžio mėnesį *Celní úřad Tábor* akcizo ir baudos atžvilgiu priėmė du reikalavimus dėl mokestinės nepriemokos išieškojimo ir pagal Įstatymo Nr. 337/1992 73 straipsnio 1 dalį nustatė mokėjimo terminą. Dėl šių reikalavimų M. Kyrian padavė skundą, kurį *Celní ředitelství České Budějovice* (Česke Budejovicų muitų direkcija) atmetė 2005 m. kovo 4 d. ir balandžio 6 d. Sprendimais. Muitų direkcijos sprendimą patvirtino *Krajský soud v Českých Budějovicích* (Česke Budejovicų apygardos teismas) 2005 m. spalio 5 d. Nutartimi ir *Nejvyšší správní soud* 2006 m. birželio 28 d. Sprendimu.

26 2006 m. kovo 6 d. *Celní úřad Tábor* priėmė vykdomąjį įsakymą dėl šios mokestinės nepriemokos išieškojimo, nurodydamas atlikti išskaitas iš M. Kyrian atlyginimo. Pareiškėjas dėl vykdomojo įsakymo pareiškė prieštaravimus, kuriuos *Celní úřad Tábor* atmetė 2006 m. spalio 31 d. Sprendimu.

27 M. Kyrian dėl šio vykdomojo įsakymo padavė skundą *Krajský soud v Českých Budějovicích*. Jame jis, be kita ko, tvirtino, jog adresato identifikavimas *Hauptzollamt Weiden* išduotame vykdomajame dokumente nurodant vardą, pavardę ir adresą yra nepakankamas, nes jis gali būti taikomas jo tėvui ir sūnui, kurių vardas ir pavardė taip pat yra Milan Kyrian ir kurių adresas toks pats. Kadangi įteikimo pranešime nenurodoma, kuriam iš šių asmenų buvo įteiktas vykdomasis dokumentas, jis negali būti vykdomas, nes nebuvo tinkamai įteiktas.

28 M. Kyrian taip pat tvirtino, kad negalėjo imtis atitinkamų veiksmų savo teisėms apginti, nes nesuprato Vokietijos muitinės institucijų jam vokiečių kalba atsiųstų dokumentų. Jis mano, kad jis neprivalo savo sąskaita atlikti šių dokumentų vertimo.

29 *Krajský soud v Českých Budějovicích*, kuris kaip pirmoji instancija nagrinėjo skundą, jį atmetė 2007 m. kovo 14 d. Sprendimu. Jis atkreipė dėmesį į tai, kad pagal Įstatymo Nr. 191/2004, kuriuo buvo perkelta Direktyva 76/308, 6 straipsnio 1 dalį dokumentas, kuris leidžia patenkinti pretenziją institucijos pareiškėjos valstybėje, automatiškai yra laikomas dokumentu, leidžiančiu patenkinti pretenziją Čekijos Respublikoje. Todėl nei institucija, į kurią kreipiamasi pagrindinėje byloje, nei administracinis teismas neturi teisės nagrinėti M. Kyrian prieštaravimų dėl *Hauptzollamt Weiden* išduoto vykdomojo dokumento.

30 *Krajský soud v Českých Budějovicích* teigimu, tai, jog prašyme patenkinti pretenziją M. Kyrian buvo įvardytas nurodant ne tik jo vardą, pavardę ir gyvenamąją vietą, bet ir gimimo datą, aiškiai jį identifikuoja kaip skolininką. Iš prašymo patenkinti pretenziją ir prie jo pridėto įteikimo pranešimo matyti, kad vykdomasis dokumentas buvo įteiktas ir yra galiojantis. Be to, tai, kad Vokietijos muitinės institucijose procedūra vyko vokiečių kalba, nepažeidė M. Kyrian teisių. *Krajský soud v Českých Budějovicích* teigimu, niekas

jam nekliudė dėl savo interesų išversti dokumentą, leidžiantį patenkinti šią pretenziją, kartu su jame nurodyta informacija dėl galimybės jį apskųsti.

31 M. Kyrian padavė kasacinį skundą dėl *Krajský soud v Českých Budějovicích* sprendimo *Nejvyšší správní soud*. Jame, remdamasis tais pačiais argumentais kaip ir pirmojoje instancijoje, jis tvirtina, kad nagrinėjamas vykdomasis dokumentas negalėjo būti vykdomas.

32 Tokiomis aplinkybėmis *Nejvyšší správní soud* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos [76/308] 12 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad jeigu valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisme ginčijamos pretenzijos tenkinimo priemonės, toks teismas, vadovaudamasis tos valstybės narės teisės nuostatomis, turi teisę nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas (vykdomasis dokumentas) yra vykdytinas ir ar jis buvo tinkamai įteiktas skolininkui?

2. Ar remiantis bendraisiais Bendrijos teisės principais, ypač teisingo proceso, gero administravimo ir teisinės valstybės, galima daryti išvadą, kad pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento (vykdomojo dokumento) įteikimas skolininkui jam nesuprantama kalba, kuri, be to, nėra oficialioji valstybės, kurioje skolininkui jis įteikiamas, kalba, yra trūkumas, dėl kurio galima atsisakyti vykdyti pagal jį leidžiantį dokumentą (vykdomąjį dokumentą)?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

33 Pirmuoju klausimu, kurio nagrinėjimą reikia suskaidyti į dvi dalis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalis aiškinama taip, kad valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismai turi teisę nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas, ir tikrinti, ar jis buvo tinkamai įteiktas skolininkui.

Dėl valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismų teisės nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas

34 Direktyva 76/308 įtvirtina bendras nuostatas dėl savitarpio paramos, siekiant patenkinti pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais (šiuo atžvilgiu žr. 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo, *N*, C-470/04, Rink. p. I-7409, 53 punktą).

35 Siekiant užtikrinti Direktyvos 76/308 visišką veiksmingumą ir savarankišką aiškinimą, iš principo reikia remtis jos sistema ir tikslais (pagal analogiją žr. 2004 m. sausio 15 d. Sprendimo *Blijdenstein*, C-433/01, Rink. p. I-981, 24 punktą ir 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Vorarlberger Gebietskrankenkasse*, C-347/08, Rink. p. I-8661, 35 punktą).

36 Pagal Direktyvos 76/308 8 straipsnio 1 dalį dokumentas, leidžiantis pretenzijos vykdymą, yra tiesiogiai pripažįstamas ir automatiškai laikomas valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, pretenzijos vykdymą leidžiančiu dokumentu. Nors pagal šio straipsnio 2 dalį tam tikrais atvejais pagal valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, galiojančias nuostatas dokumentas, leidžiantis

pretenzijos vykdymą, gali būti priimtas, pripažintas, papildytas arba pakeistas dokumentu, leidžiančiu vykdymą tos valstybės narės teritorijoje, šie formalumai negali būti pagrindas atsisakyti vykdyti pretenziją, jei šis dokumentas tinkamai surašytas. Remiantis šia nuostata, darytina išvada, kad jeigu dėl kurio nors iš šių formalumų kyla ginčas dėl pretenzijos ir (arba) institucijos pareiškėjos išduoto dokumento, leidžiančio jos vykdymą, taikomas šios direktyvos 12 straipsnis.

37 Direktyvos 76/308 12 straipsniu numatytas kompetencijos padalijimas tarp valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, institucijų ir valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, institucijų nagrinėti ginčus, susijusius su pretenzija, vykdomuoju dokumentu ar vykdymo priemonėmis.

38 Pagal šio straipsnio 1 dalį, jei suinteresuotoji šalis užginčija pretenziją arba jos vykdymą leidžiantį dokumentą, priimtą valstybėje narėje, kurioje yra institucija pareiškėja, ta suinteresuotoji šalis pateikia ieškinį valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, kompetentingai institucijai pagal toje valstybėje narėje galiojančius įstatymus. Šio straipsnio 2 dalyje numatoma, kad kai institucija, į kurią kreipiamasi, gauna iš institucijos pareiškėjos arba suinteresuotosios šalies pranešimą apie tokius veiksmus, ji privalo sustabdyti vykdymo procedūrą, kol šiuo klausimu kompetentinga institucija priims sprendimą, išskyrus tuos atvejus, kai institucija pareiškėja reikalauja kitaip.

39 Tačiau pagal Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalį, jeigu užginčijamos vykdymo priemonės, kurių imamasi valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, ieškinys pateikiamas tos valstybės narės kompetentingai institucijai pagal tos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus.

40 Tokį kompetencijų padalijimą lemia tai, kad pretenzija ir vykdomasis dokumentas yra parengti remiantis valstybėje narėje, kurioje yra institucija pareiškėja, galiojančia teise, o vykdymo priemonių atžvilgiu valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią

kreipiamasi, ši institucija pagal Direktyvos 76/308 5 ir 6 straipsnius taiko nuostatas, kurios pagal jos nacionalinę teisę yra taikomos atitinkamoms priemonėms, nes jos padėtis yra geriausia pagal savo nacionalinę teisę nuspręsti dėl priemonės teisėtumo (pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Twoh International*, C-184/05, Rink. p. I-7897, 36 punktą ir 2009 m. sausio 27 d. Sprendimo *Persche*, C-318/07, Rink. p. I-359, 63 punktą).

41 Minėtas kompetencijų padalijimas iš principo neleidžia institucijai, į kurią kreipiamasi, ginčyti priemonės ar sprendimo, apie kurį prašo pranešti institucija pareiškėja, teisėtumą arba vykdytinumą.

42 Taigi, nors iš principo valstybės narės, kurioje yra institucija pareiškėja, institucijų išimtinei kompetencijai priklauso nagrinėti prieštaravimų, susijusių su pretenzija ar vykdomuoju dokumentu, pagrįstumą, negalima galimybės, kad išimtiniu atveju valstybės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, institucijos turi teisę tikrinti, ar tokio dokumento vykdymas gali pažeisti, pavyzdžiui, valstybės narės viešąją tvarką, ir tam tikrais atvejais visiškai ar iš dalies atsisakyti suteikti paramą arba teikti ją, tik jei laikomasi tam tikrų sąlygų.

43 Iš tikrųjų pagal Direktyvos 76/308 6 ir 8 straipsnius pretenzija, dėl kurios buvo pateiktas prašymas ją patenkinti, ir dokumentas, leidžiantis vykdyti pretenziją, yra vertinami taip pat kaip ir valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, panašios pretenzijos ir dokumentai. Sunkiai suvokiama, kad valstybė narė vykdytų dokumentą, leidžiantį vykdyti pretenziją, jei toks vykdymas galėtų pažeisti jos viešąją tvarką. Be to, Direktyvos 76/308 4 straipsnio 3 dalyje viešosios tvarkos išimtis yra numatyta tik institucijos pareiškėjos prašymų perduoti informaciją atžvilgiu; pagal ją institucija, į kurią kreipiamasi, gali atsisakyti perduoti informaciją, pavyzdžiui, tada, kai ji gali pažeisti valstybės narės, kurioje yra, viešąją tvarką.

44 Iš viso to, kas pasakyta, darytina išvada, kad valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismai iš principo neturi teisės nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas.

Dėl valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismų teisės tikrinti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas buvo tinkamai įteiktas skolininkui

45 Norint atsakyti į pirmojo klausimo antrą dalį reikia išaiškinti Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalyje pavartotą „vykdymo priemonių“ sąvoką.

46 Pagal šios direktyvos 5 straipsnį teikiant savitarpio paramą pirmasis pretenzijos vykdymo etapas kaip tik ir yra įteikimas adresatui visų dokumentų ir sprendimų, priimtų valstybėje narėje, kurioje įsikūrusi institucija pareiškėja, dėl tokios pretenzijos ar jos patenkinimo, kurį atlieka institucija, į kurią kreipiamasi, o dokumentai turi būti įteikiami remiantis institucijos pareiškėjos pateikta informacija.

47 Vadinasi, įteikimas yra viena iš Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalyje minimų vykdymo priemonių ir todėl, remiantis šia nuostata, visi ieškiniai dėl įteikimo turi būti pateikiami valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, kompetentingai instancijai.

48 Beje, kaip iš esmės matyti ir iš Direktyvos 76/308 šeštos konstatuojamosios dalies, ir iš 5 straipsnio 1 dalies, tokį aiškinimą patvirtina aplinkybė, kad dokumentai yra įteikiami pagal valstybėje narėje, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, galiojančius įstatymus dėl panašių dokumentų įteikimo.

49 Be to, kaip priminta šio sprendimo 40 punkte, valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos padėtis yra geriausia aiškinti joje galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas.

50 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 76/308 12 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip: valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismai iš principo neturi teisės nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas. Tačiau jei tos valstybės narės teismui pateikiamas ieškinys dėl vykdymo priemonės, kaip antai vykdomojo dokumento įteikimas, teisėtumo ir tinkamumo, teismas turi teisę tikrinti, ar šios priemonės buvo tinkamai vykdomos pagal tos valstybės narės įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas.

Dėl antrojo prejudicinio klausimo

51 Dėl antrojo klausimo priimtinumo Čekijos vyriausybė pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tai, jog valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teisminės valdžios institucijos neturi teisės nagrinėti, ar skolininkui įteikiant dokumentus buvo laikytasi Bendrijos teisės bendrųjų teisės principų, šis klausimas yra nesusijęs su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimu ir todėl yra visiškai hipotetinis.

52 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi teisę nagrinėti, ar dokumentai buvo tinkamai įteikti, bet kuriuo atveju jis turi ir teisę konstatuoti galimus įteikimo procedūros trūkumus pagal tos valstybės narės, kurioje jis yra, įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas. Atsižvelgiant į aiškius *Nejvyšší správní soud* nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktus paaiškinimus, kuriuose išdėstomos priežastys, dėl kurių jis mano, kad jo antrasis klausimas yra reikšmingas ir kad atsakymas į jį būtinas sprendžiant jo nagrinėjamą bylą, šis klausimas, kitaip negu teigia Čekijos vyriausybė, yra priimtinas.

53 Antruoju prejudiciniu klausimu *Nejvyšší správní soud* iš esmės klausia, ar pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento įteikimą galima laikyti tinkamu, jei jis buvo įteiktas adresatui valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teritorijoje jam nesuprantama kalba, kuri, be to, nėra oficialioji tos valstybės kalba.

54 Reikia pabrėžti, kad Direktyvoje 76/308 nėra įtvirtintų normų, jog pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento įteikimas kalba, kurios nesupranta adresatas, arba kalba, kuri nėra oficialioji ar viena iš oficialiųjų tos valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, kalbų, yra netinkamas.

55 Tiesa, Direktyvos 76/308 17 straipsnyje numatoma, kad prie prašymo dėl paramos ir dokumento, leidžiančio vykdyti pretenziją, ir kitų atitinkamų dokumentų reikia pridėti jų vertimus į valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, oficialiąją kalbą arba į vieną iš jos oficialiųjų kalbų, nepažeidžiant pastarosios institucijos teisės atsisakyti vertimo, tačiau tokia teisė nesuteikta vykdomojo dokumento adresatui.

56 Tačiau, kaip teisingai pabrėžia Čekijos ir Vokietijos vyriausybės bei Komisija, vertimai, apie kuriuos kalbama šioje nuostatoje, yra skirti institucijos, į kurią kreipiamasi, reikmėms ir jokiu būdu ne skolininkui. Be to, kaip palyginusi Direktyvos 76/308 sistemą su teismų bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose sistema, nustatyta, be kita ko, 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) ir panaikinančiu Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, p. 79), kuriuo nustatytas reglamentavimas skiriasi nuo reglamentavimo teismų bendradarbiavimo administracinėse ir mokesčių bylose, teisingai teigia Komisija, procedūrą mokesčių institucijoje ir jos priimtų sprendimų įteikimą reglamentuoja valstybių narių teisės nuostatos.

57 Iš Direktyvos 76/308 tikslo matyti, kad juo siekiama, be kita ko, užtikrinti veiksmingą bet kokių dokumentų ir sprendimų, įskaitant ir teisminio pobūdžio, priimtų valstybėje narėje, kurioje yra įsikūrusi institucija pareiškėja, dėl pretenzijos ar jos patenkinimo, įteikimą. Šia direktyva nebūtų galima pasiekti šio tikslo, jei būtų neatsižvelgiama į asmenų, kuriems įteikiami dokumentai, teisėtus interesus (pagal analogiją žr. 2006 m. vasario 9 d. Sprendimo *Plumex*, C-473/04, Rink. p. I-1417, 21 punktą).

58 Šiomis aplinkybėmis reikia pabrėžti, kad dokumentų įteikimo laiku funkcija yra suteikti adresatui galimybę suprasti perduoto dokumento dalyką ir pagrindą bei ginti savo teises (šiuo atžvilgiu žr. 2008 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Weiss und Partner*, C-14/07, Rink. p. I-3367, 73 punktą).

59 Todėl pagal Direktyvą 76/308 savitarpio paramos srityje vykdomojo dokumento adresatas turi turėti galimybę užtikrintai suprasti bent reikalavimo dalyką ir pagrindą.

60 Tokioje procedūroje, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, taip yra, kai dokumentai įteikiami valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, oficialiąja kalba. Iš tikrųjų pagal Direktyvos 76/308 5 straipsnio 1 dalį dokumentus adresatui įteikia institucija, į kurią kreipiamasi, pagal valstybėje narėje, kurioje ji yra, galiojančias teisės normas dėl panašių dokumentų įteikimo, o tai reiškia, kad dokumentai turi būti įteikiami tos valstybės narės oficialiąja kalba.

61 Atsižvelgiant į tai, kad Direktyva 76/308 nenumato dokumentų įteikimo kita nei oficialiąja valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, kalba pasekmių, nacionalinis teismas turi taikyti savo nacionalinę teisę, stengdamasis užtikrinti visišką Bendrijos teisės veiksmingumą, o tai gali lemti, kad jis turi aiškinti tik vidaus situacijai skirtą nacionalinės teisės normą taip, kad ji būtų taikoma nagrinėjamai užsienio elementą turinčiai situacijai (šiuo atžvilgiu žr. 2005 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Leffler*, C-443/03, Rink. p. I-9611, 51 punktą).

62 Iš tikrųjų, kaip matyti iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos, nesant aiškių Bendrijos nuostatų, kiekviena valstybė narė savo nacionalinėje teisinėje sistemoje turi nustatyti ieškinių, skirtų užtikrinti iš Bendrijos teisės kylančių teisių apsaugą, procesines taisykles (šiuo atžvilgiu žr. 1976 m. gruodžio 16 d. Sprendimų *Rewe-Zentralfinanz* ir *Rewe-Zentral*, 33/76, Rink. p. 1989, 5 punktą ir minėto sprendimo *Leffler* 49 punktą). Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad šios taisyklės negali būti mažiau palankios už taikomas iš nacionalinės teisės kylančioms teisėms (lygiavertiškumo principas) ir kad jos negali iš Bendrijos teisės kylančių teisių įgyvendinimo padaryti praktiškai neįmanomo arba pernelyg sudėtingo (veiksmingumo principas) (žr. minėtų sprendimų *Rewe* ir *Rewe-Zentral* 5 punktą; 1997 m. liepos 10 d. Sprendimo *Palmisani*, C-261/95, Rink. p. I-4025, 27 punktą; 1998 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Edis*, C-231/96, Rink. p. I-4951, 34 punktą ir minėto sprendimo *Leffler* 50 punktą).

63 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad pagal Direktyvą 76/308 teikiant savitarpio paramą pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento adresatas, kad galėtų ginti savo teises, jį turi gauti parašytą oficialiąja valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, kalba. Siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma šios teisės, nacionalinis teismas turi taikyti savo nacionalinę teisę, stengdamasis užtikrinti visišką Bendrijos teisės veiksmingumą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

64 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **1976 m. kovo 15 d. Tarybos direktyvos 76/308/EEB dėl savitarpio paramos patenkinant pretenzijas, susijusias su tam tikromis rinkliavomis, muitais ir mokesčiais bei kitomis priemonėmis, iš dalies pakeistos 2001 m. birželio 15 d. Tarybos direktyva 2001/44/EB, 12 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip: valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, teismai iš principo neturi teisės nagrinėti, ar pretenzijos vykdymą leidžiantis dokumentas yra vykdytinas. Tačiau jei tos valstybės narės teismui pateikiamas ieškinys dėl vykdymo priemonės, kaip antai vykdomojo dokumento įteikimas, teisėtumo ir tinkamumo, teismas turi teisę tikrinti, ar šios priemonės buvo tinkamai vykdomos pagal tos valstybės narės įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatas.**

2. **Pagal Direktyvą 76/308, iš dalies pakeistą Direktyva 2001/44, teikiant savitarpio paramą pretenzijos vykdymą leidžiančio dokumento adresatas, kad galėtų ginti savo teises, jį turi gauti parašytą oficialiąja valstybės narės, kurioje yra institucija, į kurią kreipiamasi, kalba. Siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma šios teisės, nacionalinis teismas turi taikyti savo nacionalinę teisę, stengdamasis užtikrinti visišką Bendrijos teisės veiksmingumą.**

Parašai.